

..... [p1]

Lof zij Jesus Christus.

Uit Den Duine St. Pieter & Pauwels 1888.¹

Eerweerde Heer,

Over nen dag of twee ontvong ik de twee laatst uitgekomen nummers van Loquela; onder het lezen ervan zijn mij nog eenige woorden in de zin gekomen, die, mijns wetens, nog niet geprent en staan.

Zwol'mplak, geschreven zwaluwplak; uitgespr: zwol'mplak²

In zwaluwplak = gerotseerd.

't Eerste deuregat over dat huus in zwaluwplak, 't is daar [...] [dat Karel Feys weunt], menheere. Gehoord van iemand die van t' Noorden van Vlaanderen was. Vglk Loquela 1988. Hzbl 91 In kruime, 92 kruime³

Plak gelijk eenen zwolemnest.

Daken. Ww = dak maken.⁴

Men maakte eene grotte (van Lourdes) die al boven toekwam met een dak; als men zekere hoogte was, zei de metser: 'me gaan allichte moeten begun' daken. [Gehoord] Gulleghem. Vglk Loq. '88, bl. 84.

de stek = die nieuwe wijze van 't vlas de leme⁵ uit te doene, en die het zwingelen vervangt.⁶

.....

1 Den Duine is de vroegere cisterciënzerabdij Onze-Lieve-Vrouw ten Duinen binnen Brugge, nu het Grootseminarie, Potterierei 72, 8000 Brugge. Bruno Vander Stichele schreef er deze brief als seminarist. De kerkelijke feestdag van Sint-Petrus en -Paulus valt op 29 juni.

2 Zie Loquela: 8 (Wiedmaand 1888), p.16 onder het lemma ZWALUWPLAK, met de voorbeeldzin van Vander Stichele. De zin in de brief werd vervolledigd (dat Karel Feys weunt.) aan de hand van deze zin in Loquela. Bij het lemma ZWALUWPLAKKEN staat Vander Sticheles verwijzing naar Loquela 1888, hfbl 91 en 92 (KRUIIM).

3 Zie Loquela: 8 (Oostermaand 1888) 12, p.91 onder het lemma IN KRUIIME.

4 Zie Loquela: 8 (Meimaand 1888) 1, p.1 onder het lemma DAKEN.

5 leme, leem : vlasafval, houtachtig deeltje aan de vlasstengel dat door het zwingelen verwijderd wordt. Mijn grootvader Achiel Vanneste (Oostkamp 1895 - Assebroek 1993) vertelde mij dat lemen gestrooid werden als volksgericht of schandgericht, bv. als een door het dorp niet aanvaarde vrijage uitkwam. Dan "kregen ze de lemen", d.w.z. de weg tussen de twee huizen werd met lemen

Pé Drieskes kopt vlas voor de Stek. (Hier is ‘De Stek’ die “fabrieke” die, te Wervick, geloof ik, op die wijze het vlas bevrochte.

“Dadde es ol vlas voor de Stek,” (=om met de

..... [p2].....

stek bevrocht te zijne. [Gehoord] Gullegghem en ommelands –

Gelijk gij wel weet is de chemieksche meststofve veel opgekomen sichten⁷ eenigen tijd van hier. En wel, de buitenmensen noemen dat vetten ‘met chimie, of chimiék (aliàs chimique) vetten’. Iemand zei mij dat hij zijn magere vruchten ging uphelfen met een beetje ‘mique of miek (de klinkers lijk in ‘t fransch chimique.) te smijten. [Gehoord] Gullegghem. Dat woord zou mogen nevens ‘wano (guano)

Verwakeld zijn. = être dérangé⁸

t en was daar nooit geen harken (haarken) ’an verwakeld (aan da jongentje.) [Gehoord]. Gullegghem.

Dat woord hoorde ik eerst tot Wevelghem, maar ‘k en had het niet alte wel gehoord, ’t was in dit zeggen: ’t moet ‘en ’t wodde verwakeld zijn an dat slot (dérangé) (’t en koste niet meer open.)

In mijnen vlaamsch-latijnschen Woordenboek van Pomey uitgegeven door Hanicq. Mechelen 1819. staat: Abissinien, Achaien, Alexandrien, Antiochien, Asien, Syrien, Arabiën, Arcadien, Armenien, assyrien, babylonien, barbarien, enz, al die woorden op ..’ie’ in ‘t Fransch. Op de tonge van ‘t volk vinden wij dat al op ‘ien’, zelfs zegt men vele ‘t seminarien in plaatse van seminarie; waarom vindt [...]

..... [p3].....

nu voor al die eigen- en gemeene namen den uitgang ‘ie’ zonder n.? ’t en kan nooit welluidendheidshalve zijn.

.....

bestrooid. Dit was ook zo in het geval een ongetrouwd meisje zwanger was. Dan legde men de lemen tussen haar huis en dat van de vermoedelijke vader, hetgeen meestal ook met ketelmuziek gepaard ging. Ook strooide men zgn. “fokken” (fokke : een stukje suikerbiet in een stukje stof als fopspeen om op te zuigen), of men plaatste een kinderwagen in een boom bij haar huis, of zelfs op de schoorsteen.

6 Zie Loquela: 8 (Wiedmaand 1888) 2, p.15 onder het lemma STEK, den, met verklaring en voorbeeld uit Vander Sticheles brief.

7 Sichten = sinds, sedert.

8 Zie Loquela: 8 (Meimaand 1888) 1, p. 8, onder het lemma VERWAKELEN, met de voorbeelden uit Vander Sticheles brief.

Wete = kennesse.⁹

(hij) j had hij de wete voor kalfvleesch up te blazene. [*Geheard*] Handzame.

De zeg zijn. = men zegt dat 't Loopt in word (woord) dat¹⁰

t es de zeg dat 'en daar gaa' gaan weun. [*Geheard*] Handzame.

Overtijd vroeg Loquela achter woorden lijk 'kom-af [...]

..... [p4].....

Van een welgebouwd en lijvig vrouwspersoon zegt men: dadde es 'e' stik van 'e' vròmisch. Vglk. bl. 88 sikkig.

Op bl. 85 staat kladante¹¹ En wel te Gullegheem en ommelands zegt men met den eigensten zin: ma'tante. Bij voorbeeld en jonge dochter komt t'huis van 't pensionnaat, en ze moet bij.v. breien: "Moeder, zegt ze, wei a.u.b. mijnen brei ne keer halen". De moeder die wel weet dat d'ouders hulder kinderen niet en behooren te dienen zegt: "Ha gij schoone ma'tante, 'k zou 'k ik u moeten up uwe' stoel komen dieñ, zeker? (schertsend gezeid.

Dat zal zeker in beider gevallen eén en 't zelfde zijn. Deze die hier de' name van ma'tante verdient is eene die [...]

.....

9 Zie Loquela: 8 (Wiedmaand 1888) 2, p.16 onder het lemma WETE, de, met voorbeeld uit Vander Sticheles brief.

10 Zie Loquela: 8 (Wiedmaand 1888) 2, p.16 onder het lemma ZEG, den.

11 Zie Loquela: 8 (Lente 1888) 11, p.85 onder het lemma KLADANTE.

Briefbeschrijving

Verzender	[Vander Stichele, Bruno Carolus]
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	29/06/1888
Verzendingsplaats	Brugge (Brugge)
Annotatie	Briefversie van datering: St. Pieters en Pau // wels 1888. ; adressant gereconstrueerd op basis van het handschrift; adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Annotatie	Briefversie van datering: St. Pieters en Pau // wels 1888. ; adressant gereconstrueerd op basis van het handschrift; adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	3 enkel vellen, enkel vel 1: 104x134; enkel vel 2: 107x136; enkel vel 3: 102x136 wit, rechthoekig geruit papiersoort: 6 zijden beschreven, inkt
Staat	onvolledig gereconstrueerd: onderkant vel 3 ontbreekt
Toevoegingen	op zijden 2, 4 en 6 beneden in de linkermarge: taalkundige notities: Angeneeze Neetesone; matante (inkt, verticaal, hand G.G.); enkel vel 1: alle zijden met inkt doorgehaald; enkel vel 2: zijde 1 en stukken van zijde 2 en 6 met inkt doorgehaald

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	3322, A fiche 30 + 3322, N fiche 13 + 3586, matante

Bibliotheekrecord

<https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle14998>

Inhoud

Incipit	Over nen dag of twee ontvong ik de twee laatst uitgekomen
Samenvatting	taalkunde: woorden voor Loquela. Gezelle gebruikte de woorden en de uitleg voor Loquela: "zwaluwplak". - in: Loquela. - Jrg. 8 (1888) nr.2 , p.16 en "verwakelen". - in: Loquela, Jrg. 8 (1888) nr. 1, p. 8; "daken". - in: Loquela, Jrg. 8 (1888) nr. 1, p.1; "stek". - in: Loquela, Jrg. 8 (1888) nr. 2, p.15
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	29/06/1888, Brugge, [Bruno Carolus Vander Stichele] aan [Guido Gezelle]
Editeur	Johan Van Eenoo; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couppenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB

Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
